

**คาดการณ์พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วม
ระหว่างวันที่ ๑ - ๖ กันยายน ๒๕๖๒
จากอิทธิพลของพายุโซนร้อน “โพดุล”
บริเวณภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**

ร่องมรสุมพาดผ่านภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือในระยะต้นและกลางสัปดาห์ โดยพาดเข้าสู่พายุดีเปรสชันบริเวณทะเลจีนใต้ตอนบนในวันแรกของสัปดาห์ ซึ่งต่อมาพายุดีเปรสชันนี้ได้ทวีกำลังแรงขึ้นเป็นพายุโซนร้อน “คาจิกิ (KAIKI(1914))” และเคลื่อนขึ้นฝั่งบริเวณประเทศเวียดนามตอนกลางในช่วงเช้าของวันที่ 3 ก.ย. จากนั้นพายุนี้ได้เคลื่อนเข้าสู่ประเทศลาวตอนใต้ก่อนจะอ่อนกำลังลงเป็นพายุดีเปรสชันบริเวณเมืองสาละวัน ประเทศลาวในช่วงเย็นของวันเดียวกัน ต่อจากนั้นพายุนี้ได้เคลื่อนตัววกกลับไปทางประเทศเวียดนามอีกครั้งแล้วจึงเคลื่อนตัวลงสู่ทะเลจีนใต้ตอนบนในช่วงค่ำของวันเดียวกันและเคลื่อนตัวห่างออกไปโดยพายุลูกนี้ได้อ่อนกำลังลงเป็นหย่อมความกดอากาศต่ำกำลังแรงในช่วงเช้าของวันที่ 4 ก.ย. และปกคลุมบริเวณทะเลจีนใต้ตอนบน ประกอบกับมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดปกคลุมทะเลอันดามัน ประเทศไทย และอ่าวไทยตอนบนมีกำลังแรงในระยะครึ่งแรกของสัปดาห์ จากนั้นอ่อนกำลังลง ลักษณะดังกล่าวทำให้ประเทศไทยมีฝนตกหนาแน่น ส่วนมากในระยะครึ่งแรกของสัปดาห์ โดยเฉพาะภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีฝนหนักถึงหนักมากหลายพื้นที่ ส่งผลให้เกิดน้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก น้ำล้นตลิ่งและดินถล่มบางพื้นที่ (ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา <https://www.tmd.go.th/climate>)

สถานการณ์ในพื้นที่น้ำท่วมภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากข้อมูลจากภาพถ่ายดาวเทียม Sentinel - ๑A และดาวเทียม COSMO_SkyMed - ๑,๒,๔ บันทึกในช่วงระหว่างวันที่ ๑ - ๖ กันยายน ๒๕๖๒ (ที่มา: <http://flood.gistda.or.th/> Thai Flood Monitoring System) เมื่อนำมาวิเคราะห์ด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ ซ้อนทับกับข้อมูลสภาพการใช้ที่ดินของภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า สถานการณ์น้ำท่วมเริ่มคลี่คลายแต่ยังคงมีน้ำท่วมขังในพื้นที่การเกษตรและพื้นที่ชุมชนอยู่ โดยมีพื้นที่น้ำท่วมในภาคเหนือประมาณ ๘๒๒,๔๒๖ ไร่ คิดเป็นพื้นที่ร้อยละ ๐.๗๗ ของพื้นที่ภาคเหนือ และพื้นที่น้ำท่วมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๖๑๒,๕๒๒ ไร่ คิดเป็นพื้นที่ร้อยละ ๐.๕๘ ของพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยพื้นที่การเกษตรที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบ พบว่า

๑. ภาคเหนือ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นาข้าว ๗๒๐,๒๕๓ ไร่ พืชไร่มีเนื้อที่ ๑๕,๒๕๐ ไร่ ไม้ผล ๔,๙๔๔ ไร่ ไม้ยืนต้น ๔,๓๙๒ ไร่ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง ๑๙,๖๙๑ ไร่ และพื้นที่อื่นๆ ๕๗,๘๙๖ ไร่
๒. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นาข้าว ๕๓๒,๙๕๐ ไร่ พืชไร่มีเนื้อที่ ๑๐,๓๘๓ ไร่ ไม้ผล ๒๗๙ ไร่ ไม้ยืนต้น ๗,๐๔๓ ไร่ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง ๖,๖๕๔ ไร่ และพื้นที่อื่นๆ ๕๕,๒๑๓ ไร่

รายละเอียดสรุปพื้นที่ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมดังตารางที่ ๑ และ ตารางที่ ๒

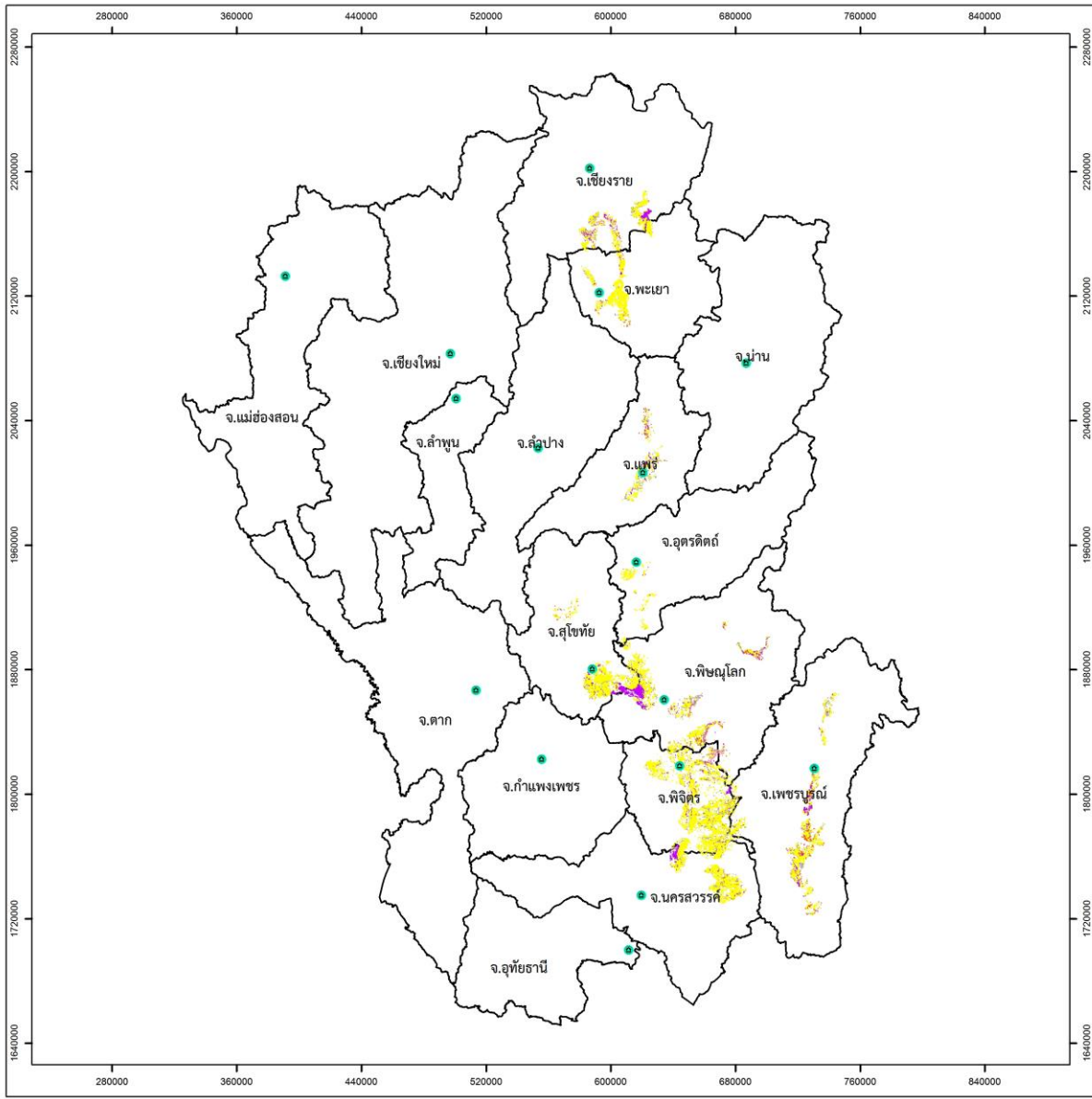
ตารางที่ ๑ พื้นที่ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมภาคเหนือ วันที่ ๑ - ๖ กันยายน ๒๕๖๒

ลำดับที่	จังหวัด	พืชเศรษฐกิจ						พืชไร่อื่นๆ	ไม้ยืนต้นอื่นๆ	ไม้ผล	พื้นที่ชุมชน และสิ่งปลูก	พื้นที่อื่นๆ	เนื้อที่รวม (ไร่)
		นาข้าว	ข้าวโพด	มันสำปะหลัง	อ้อย	ปาล์มน้ำมัน	ยางพารา						
1	จ.เชียงราย	51,988	721	67	-	87	255	-	135	1,426	1,883	10,372	66,934
2	จ.นครสวรรค์	87,576	33	88	223	-	-	52	63	41	1,394	6,802	96,272
3	จ.พะเยา	76,746	468	12	-	6	49	26	162	352	1,056	1,850	80,727
4	จ.พิจิตร	239,169	80	138	1,017	49	7	50	847	1,351	5,416	4,390	252,514
5	จ.พิษณุโลก	82,008	1,301	283	2,301	293	124	15	385	1,116	3,185	23,075	114,086
6	จ.เพชรบูรณ์	79,318	3,317	541	2,313	45	98	12	483	404	3,835	5,509	95,875
7	จ.แพร่	18,746	1,522	34	226	8	47	45	1,148	230	2,079	1,781	25,866
8	จ.สุโขทัย	76,400	-	11	273	4	-	-	14	14	797	4,096	81,609
9	จ.อุตรดิตถ์	8,302	-	5	76	73	-	-	10	10	46	21	8,543
เนื้อที่รวม (ไร่)		720,253	7,442	1,179	6,429	565	580	200	3,247	4,944	19,691	57,896	822,426

หมายเหตุ : ข้อมูลภาพถ่ายจากดาวเทียม Sentinel - ๑A และดาวเทียม COSMO_SkyMed - ๑,๒,๔ บันทึกในช่วงวันที่ ๑ - ๖ กันยายน ๒๕๖๒

(ที่มา: <http://flood.gistda.or.th/> Thai Flood Monitoring System) ร่วมกับการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ จำเป็นต้องมีการตรวจสอบในพื้นที่อีกครั้ง

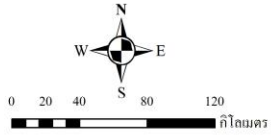
- พืชไร่ เช่น ยาสูบ พริก แตงโม ถั่วเหลือง เป็นต้น
- ไม้ผล เช่น มะม่วง ส้ม ลำไย ไม้ผลผสม เป็นต้น
- ไม้ยืนต้น เช่น สัก ยูคาลิปตัส ไม้ เป็นต้น
- พื้นที่อื่นๆ เช่น ท่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ พื้นที่ลุ่ม เหมือนเก่า เป็นต้น

แผนที่พื้นที่นาท่วมจากอิทธิพลพายุโพดุล

ภาคเหนือ

ข้อมูลภาพถ่ายจากดาวเทียม COSMO_SkyMed-4 และ Sentinel-1
บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 1-6 กันยายน 2562

มาตราส่วน 1:2,400,000

สัญลักษณ์แผนที่

- ที่ตั้งจังหวัด
- ขอบเขตจังหวัด

สัญลักษณ์	การใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
	นาข้าว	720,253	87.57
	พืชไร่	15,250	1.85
	ไม้ยืนต้น	4,392	0.53
	ไม้ผล	4,944	0.60
	พื้นที่ชุมชน และสิ่งปลูกสร้าง	19,691	2.40
	พื้นที่อื่นๆ	57,896	7.04
รวมทั้งหมด		822,496	100

ที่มา : ข้อมูลดาวเทียมจากสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศ
และภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) GISTDA

กลุ่มวางแผนการจัดการที่ดินในพื้นที่เสี่ยงภัยทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้
กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

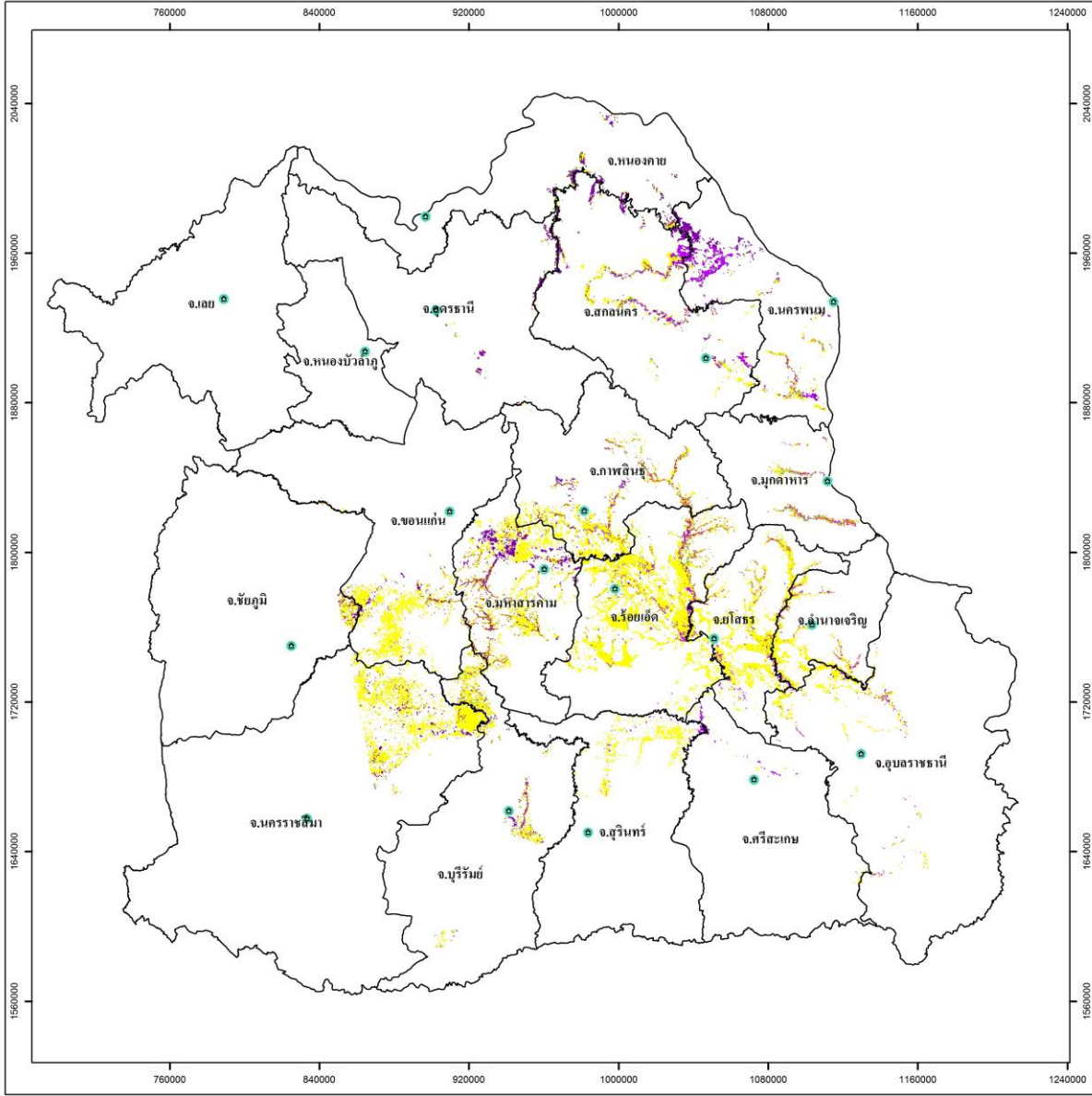
ตารางที่ ๒ พื้นที่ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วันที่ ๑ - ๖ กันยายน ๒๕๖๒

ลำดับที่	จังหวัด	พืชเศรษฐกิจ					พืชไร่อื่นๆ	ไม้ยืนต้นอื่นๆ	ไม้ผล	พื้นที่ชุมชนและ สิ่งปลูกสร้าง	พื้นที่อื่นๆ	เนื้อที่รวม (ไร่)
		นาข้าว	มันสำปะหลัง	อ้อย	ปาล์มน้ำมัน	ยางพารา						
1	จ.กาฬสินธุ์	54,256	222	887	18	115	19	133	10	887	1,406	57,953
2	จ.นครพนม	15,553	64	-	69	395	10	858	-	187	13,504	30,640
3	จ.มหาสารคาม	549	-	-	-	-	-	-	-	-	80	629
4	จ.มุกดาหาร	10,426	727	2,790	31	764	9	152	123	717	1,243	16,982
5	จ.ยโสธร	86,433	873	781	124	580	-	335	52	1,030	6,603	96,811
6	จ.ร้อยเอ็ด	235,789	257	1,435	8	292	-	278	19	1,866	6,952	246,896
7	จ.ศรีสะเกษ	2,065	37	-	-	31	-	-	-	52	1,505	3,690
8	จ.สกลนคร	15,946	18	59	97	88	-	553	13	754	15,679	33,207
9	จ.สุรินทร์	19,250	18	22	-	13	-	108	-	247	1,609	21,267
10	จ.อำนาจเจริญ	62,956	1,037	808	110	363	-	1,187	47	534	3,837	70,879
11	จ.อุบลราชธานี	29,727	266	-	8	233	44	100	15	380	2,795	33,568
เนื้อที่รวม (ไร่)		532,950	3,519	6,782	465	2,874	82	3,704	279	6,654	55,213	612,522

หมายเหตุ : ข้อมูลภาพถ่ายจากดาวเทียม Sentinel - ๑A และดาวเทียม COSMO_SkyMed - ๑,๒,๔ บันทึกในช่วงวันที่ ๑ - ๖ กันยายน ๒๕๖๒

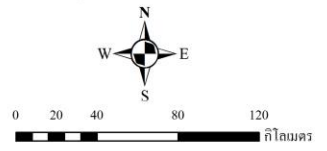
(ที่มา: <http://flood.gistda.or.th/> Thai Flood Monitoring System) ร่วมกับการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ จำเป็นต้องมีการตรวจสอบในพื้นที่อีกครั้ง

- พืชไร่ เช่น พริก แตงโม เป็นต้น
- ไม้ผล เช่น มะม่วง กัลย ไม้ผลผสม เป็นต้น
- ไม้ยืนต้น เช่น ยูคาลิปตัส สัก เป็นต้น
- พื้นที่อื่นๆ เช่น พื้นที่ลุ่ม ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม เป็นต้น

**แผนที่พื้นที่น้ำท่วมจากอิทธิพลพายุโพดุล
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**

ข้อมูลภาพถ่ายจากดาวเทียม COSMO_SkyMed-4 และ Sentinel-1
บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 1 - 6 กันยายน 2562

มาตราส่วน 1:2,000,000

สัญลักษณ์แผนที่

- ที่ตั้งจังหวัด
- ขอบเขตจังหวัด

สัญลักษณ์	การใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
	นาข้าว	532,590	86.95
	พืชไร่	10,383	1.70
	ไม้ยืนต้น	7,012	1.14
	ไม้ผล	279	0.05
	พื้นที่ชุมชน และสิ่งปลูกสร้าง	6,654	1.09
	พื้นที่อื่นๆ	55,213	9.02
รวมทั้งหมด		612,491	100

ที่มา : ข้อมูลดาวเทียมจากสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศ
และภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) GISTDA

กลุ่มงานแผนการจัดการที่ดินในพื้นที่เสี่ยงภัยทางเกษตร
กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน
กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แนวทางการจัดการและฟื้นฟูดินหลังน้ำท่วม

จากสถานการณ์น้ำท่วมขังในหลายพื้นที่เป็นระยะเวลาานาน โดยเฉพาะในพื้นที่เกษตรกรรม กรณีที่น้ำท่วมขังจะทำให้ช่องว่างหรือรูพรุนในดินทั้งขนาดใหญ่และขนาดเล็กอึดตัวด้วยน้ำ ดินจึงอ่อนตัว โครงสร้างของดินง่ายต่อการถูกทำลาย และเกิดการอัดแน่นได้ง่าย สภาพดินเสื่อมจากน้ำท่วมขังหรือกระแส น้ำพัดพาจุลินทรีย์และหน้าดินออกไป ดังนั้นเมื่อน้ำลดแล้วจำเป็นต้องมีการจัดการดินและฟื้นฟูสภาพดินให้อุดมสมบูรณ์ ก่อนที่จะมีการเพาะปลูกพืชในฤดูกาลต่อไป อย่างไรก็ตามทางกรมพัฒนาที่ดินมีการเตรียมพร้อมที่จะให้การช่วยเหลือและเสนอแนะแนวทางให้แก่เกษตรกรที่ได้รับความเดือดร้อนดังนี้

1. พื้นที่น้ำท่วมขังนานจนเกิดการเน่าเสีย

พื้นที่การเกษตรหรือพื้นที่ในชุมชนที่เกิดน้ำท่วมขัง ให้ใช้สารบำบัดน้ำเสียและขจัดกลิ่นเหม็นจากสารเร่งซูเปอร์ พด.6 จำนวน 15-25 ลิตรต่อไร่ ในน้ำท่วมขังลึก 10-15 ซม. หากความลึกเฉลี่ย 75 ซม. ให้ใช้น้ำหมักชีวภาพเฉลี่ย 120 ลิตร โดยบริเวณน้ำท่วมขังที่มีกลิ่นเน่าเหม็นใช้ทุกๆ 10 วัน และบริเวณน้ำท่วมขังที่มีกลิ่นเน่าเหม็นมากใช้ทุกๆ 3 วัน เพื่อช่วยบำบัดน้ำเสียและขจัดกลิ่นเหม็น

2. พื้นที่นาข้าว

กรณีที่นาข้าวถูกน้ำท่วมขังจนเสียหายหมด ให้ใช้ พด.2 ในอัตรา 5 ลิตรต่อพื้นที่ 1 ไร่ ราวเพื่อให้ต่อซังย่อยสลายได้เร็วขึ้น ช่วยให้เกษตรกรสามารถเตรียมพื้นที่ในการทำนาฤดูกาลต่อไปได้ แต่กรณีที่เกษตรกรไม่สามารถปลูกข้าวได้ทันตามฤดูกาล แนะนำให้ปลูกพืชปุ๋ยสด เช่น ปอเทือง โสนแอฟริกัน ถั่วพรี ถั่วมะแฮะ และพืชตระกูลถั่ว แล้วสับกลบเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน

กรณีที่นาข้าวถูกน้ำพัดพาหน้าดิน ทำให้หน้าดินสูญเสียธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ให้ปรับปรุงบำรุงดินโดยการใช้ปุ๋ยหมักในอัตรา 2 ตันต่อไร่ เพื่อปรับปรุงโครงสร้างและสภาพดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ และเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับดินอย่างต่อเนื่อง

3. พื้นที่ไม้ผล หรือไม้ยืนต้น

กรณีพื้นที่ไม้ผล หรือไม้ยืนต้นถูกน้ำท่วมขัง ควรเร่งระบายน้ำออกจากพื้นที่เพื่อช่วยเหลือรากต้นไม้ผลที่ขาดออกซิเจน และพยายามไม่รบกวนบริเวณโคนต้นที่มีรากพืชอยู่ หลังน้ำลดและดินค่อนข้างแห้งควรเก็บตัวอย่างดินส่งวิเคราะห์หาปริมาณธาตุอาหารที่มีอยู่ในดิน เพื่อวางแผนการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ปรับปรุงบำรุงดินในพื้นที่สวนผลไม้ และต้องรีบดำเนินการแก้ไขและป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับต้นไม้ผลคือ หากพบว่าลำต้นเอนใกล้ล้ม ให้ใช้ไม้ค้ำยันไว้ โดยไม่เข้าไปเหยียบย่ำโคนต้น จากนั้นต้องระบายน้ำที่แช่ขังบริเวณโคนต้นออกให้หมด เมื่อดินเริ่มแห้งให้ตัดแต่งกิ่งที่ใบแก่และใบที่ไม่ได้รับแสงแดดออก ใส่ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน โดยใส่บริเวณรอบๆ ทรงพุ่ม สำหรับ ปุ๋ยหมักที่ใช้ให้ขยายเชื้อจากสารเร่งซูเปอร์ พด.3 ก่อนเพื่อป้องกันโรครากเน่าและโคนเน่า รดด้วยน้ำหมักชีวภาพที่เตรียมจากสารเร่งซูเปอร์ พด.2 เจือจาง 1:500 เพื่อเร่งการเจริญของระบบรากพืช ร่วมกับการให้ปุ๋ยทางใบเพื่อให้ต้นไม้ฟื้นตัวเร็วขึ้น

อย่างไรก็ตาม หากในพื้นที่น้ำท่วมมีน้ำไหลหลากด้วยและกลัวว่าสภาพดินอาจเสื่อม เกษตรกรสามารถเพิ่มอินทรีย์วัตถุเพื่อปรับปรุงบำรุงดินหรือเก็บตัวอย่างดินเพื่อส่งวิเคราะห์ปริมาณธาตุอาหารในดินเพื่อขอคำแนะนำได้ที่สถานีพัฒนาที่ดินทุกจังหวัด หรือปรึกษาหมอดินอาสาใกล้บ้านท่าน ก่อนที่จะเพาะปลูกพืชในฤดูกาลต่อไป

กลุ่มวางแผนการจัดการที่ดินในพื้นที่เสี่ยงภัยทางการเกษตร
กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๒